

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-נ - אנל

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

אכל

אכל - אוכל - אכילה, יש אכילת הדיוט ויש אכילת גבוה, וכמובן אכילת הדיוט הוא הענף ואכילת גבוה הוא השורש, ועיקר האכילת גבוה מתגלה במזבח.

בגלות יון, היוונים התנגדו לכנסת ישראל בכלל - לבחינת לי ראש שבישראל, כלומר למדרגת תורה שנמצאת אצל ישראל, ובפרטות יותר במדרגת מקום הם התנגדו למדרגת בית המקדש שעליו נאמר "מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים", ובפרטות הם התנגדו לכלים של בית המקדש, הם לא החריבו את הבית' יש את הי"ג פרצות שפרצו בהיכל אבל לא היה על ידם מציאות של חורבן גמור רק 'פירצה'. ועיקר ההתנגדות שלהם היתה למדרגת הכלים, בית המקדש נקרא 'אורו של עולם' כמו שאומרת הגמ' בבבא בתרא דף ד' במעשה של הורדוס, ומצד כך לא היה אם כן התנגדות מצד האור עצמו - התנגדות לבית המקדש עצמו שהוא אורו של עולם רק מדרגה של פירצה במה שהם פרצו י"ג פרצות, כלומר שהם התנגדו לאחד שבגימטריא י"ג כידוע, לכח האחדות.

אבל עיקר ההתנגדות שלהם היתה למדרגת כלים - אך ר"ת אור - כלי כמו שנתבאר, ולאיה כלים היה ההתנגדות - בפועל ממש ההתנגדות היתה למנורה וההתנגדות היתה למזבח' והשורש הוא כמובן בארון שהוא שורש האור, אבל בפועל ההתנגדות היתה למנורה ולמזבח.

התנגדות היונים למנורה והתנגדותם למזבח

וההתנגדות למנורה - ברור ופשוט - כשנכנסו יונים להיכל הם טמאו כל השמנים על מנת שלא יהא אפשרות להדליק את המנורה, ומצד כך א"כ בעומק הם לא טמאו את עצם המנורה עצמה, אלא את השמן שהוא בבחינת הנר שעל ידו מאיר הדבר בו היה עיקר נקודת הטומאה. אבל הכלי בבית המקדש שהם נגעו בכלי עצמו - זה היה הכלי של מזבח, "מזבח ששקצום יונים".

כלומר היה כח של התנגדות למדרגת האור שמתגלה במנורה, שהמנורה היא עדיין במהלך של כלי אבל מתגלה במנורה הצירוף של האור והכלי שזהו אותיות מנר שבמנורה, התנגדות שמצד הכלים - אבל לכלים שהאור מצטרף אליהם, שלא יאיר בהם, והיה התנגדות בעצם הכלי עצמו שהוא בכלי של מזבח, במזבח ששקצום יונים ההתנגדות היא לאכילת המזבח' ההתנגדות היתה למזבח בפועל אבל ביסודה לפעולת המזבח שזהו אכילתו של מזבח.

זהו האוכל - האור - כלי - זה עומק מדרגת המזבח שהתנגדו לו היוונים וההתנגדות היא מצד מהלכי הכלים.

שלושת סוגי האכילה שבקרבתנו

ובפרטות יותר, במציאות המזבח יש לנו בכללות ממש ג' סוגים של קרבתנו' בהגדרה הכוללת יש ב' סוגים קדשי קדשים וקדשים קלים, אבל בהגדרה מפורטת יותר [וכמובן היא מתפרטת עוד יותר] יש לנו את מדרגת קרבן עולה שהוא עולה כליל מלבד העור, יש לנו מדרגה של קדשי קדשים שמלבד אכילת מזבח גם הכהנים אוכלים, ויש לנו את הקדשים קלים - והדוגמה הבהירה לכך היא שלמים שהם עושים שלום - חלק מזבח, חלק כהנים וחלק ישראל.

אלו הם שלושה סוגי אכילות שיש בבית המקדש - ובמזבח בפרט שהוא עיקר מקום האכילה, אכילת גבוה, והיינו שמכח מציאות המזבח ישנה את החלוקה לשלושה סוגי האכילות, המזבח מברר את חלק האכילה של גבוה, את חלק האכילה של הכהנים, ואת חלק האכילה של ישראל.

הכלאים דמאכלות אסורות והכלאים שבדבר היתר

ועומק הדברים, המילה **אכל** עצמה בהיפוך סדר האותיות יוצא '**כלא**' מלשון 'אדוני משה **כלאם**', כלומר כל מציאות האכילה כידוע עד מאד - באוכל מעורב מציאות של טוב ורע, הטוב ורע מעורבים בו ולכן כל פעם שהאדם אוכל נעשה בירור מאכילתו, חלקו נבלע באיברים ובדם שהוא הופך להיות חלק מקומת גופו של האדם, וחלקו הופך למציאות של פסולת' ולכן בעומק כל **אכילה** היא מלשון **כלא** ל' **כלא** זהו הלשון **כלאים** בגדרי איסורי תורה, שכלאים זה צירוף של שני דברים שמעורבים זה בזה באופן שאיננו מתוקן' לא **תערובות** דתיקון בבחינת 'והערב נא ה' אלקיני את דברי תורתך בפינו', אלא תערובת דקלקול מהותה היא כלאים' זהו הגדר של כלאים, אלא שכלאים הם שייכים לחלק מאיסורי התורה, והיינו כמו שאומרים רבותינו שהגדר של איסורי התורה כלומר שאין לנו כח לברר את התערובת שבדבר - את הכלאים שכלואים זה בזה ולהפריד כל אחד ואחד לעצמו' בתחילה קודם שנעשה הכלאים אז כמובן שאפשר להפריד את הגפן מן החטה, אבל לאחר שנתערב הדבר והם גדלים, הם נעשים כלואים ביחד זה עם זה וע"י כן אין מציאות של בירור' זהו **האיסור הנאה** שיש באיסור כלאים, לא רק איסור אכילה אלא גם איסור הנאה.

אבל יתר על כן, כאשר מתגלה בכל מאכל האכילה שאוכלים אותו' אין כוונת הדבר שיש כלאים רק באיסור הנקרא כלאים ושאר דברים הם אינם כלאים' בדברים המותרים כמובן - אלא גדר הדבר הוא שכל חפץ וחפץ הראוי לאכילה הוא בעצם כלאים אלא שיש כלאים שאפשר לברר את הכלאים שבהם ואלו הם הדברים המותרים לאכילה, ויש כלאים שאי אפשר לברר אותם שאלו הם כלאים שאסרה תורה.

הבירור שבאכילת הדיום והבירור שבאכילת גבוה

ובדקות יותר, כאשר מבררים כל מאכל, הבירור הוא בטוב ורע המעורבים זה בזה, זה בירור חלקי הטוב שבמאכל שנבלע באדם, וחלק הרע זה חלק הפסולת' שעל שם כן מקום שהפסולת יוצא נקרא 'בית הרעי' כלומר, כי משם יוצא חלק הרע שבאכילה' משעה שאדם הראשון אכל מעץ הדעת טוב ורע שמעורבים זה בזה' הטוב נבלע באדם והרע יוצא מבית הרעי, זה שורש כל האכילות כולם שמצד הקלקול ששורשם באכילת עץ הדעת.

זה **הבירור התחתון** שמתגלה בכל מציאות של אכילה, הטוב והרע כלואים זה בזה, ונעשה בירור של טוב לעומת מציאות של רע.

אבל יש בירור יותר גבוה שזהו הבירור ששייך למדרגת אכילת מזבח, בכללות ממש כמו שהוזכר אכילת מזבח נחלק לשלושה אופנים של צורת אכילה, כלומר, אכילת גבוה ממש, אכילת כהנים שזה הממוצע, ואכילה של ישראל, אבל ג"כ, זה לא אכילת הדיוט כפשוטו אלא אכילת מצוה - אכילת קדשים.

וגדר הדבר, הבירור שנעשה במאכל הוא בתוך חלקי הטוב שבו שנעשה הבירור של חלק גבוה - אכילת מזבח, חלק לכהנים וחלק לישראל, זה הבירור בין טוב לטוב שנמצא בתוך המאכל עצמו זה מה שמתגלה באכילתו של מזבח. והכהנים וכן הישראל כאשר הם אוכלים את האכילה שהגיעה להם מן הקדשים אז חוזר להיות באכילתם בירור שחלקי הרע נבררים, שהרי אכילת קדשים היא לא במדרגת המן שהוא לחם שנבלע באיברים ומעין כך בעץ החיים שאם אכל האדם מעץ החיים וחי לעולם הכל היה נבלע באברים, אלא יש באכילה הזו מציאות של פסולת, אבל זה מצד אכילת ההדיוט, אכילת הכהנים ואכילת הזר, אבל מצד שורש עצם האכילה של המזבח הוא יוצר בירור של טוב וטוב, החלק השייך לגבוה, החלק השייך לכהונה והחלק השייך לישראל' אלו הם שלושת החלקים המתבררים באכילתו של גבוה.

ולפי"ז בהבנה בהירה, מה שמתגלה אצל היוונים - "מזבח ששקצום יוונים", עומק ההתנגדות של היוונים שהם מתנגדים למציאותו של מזבח היינו שהם מתנגדים לבירור של חלקי הטוב שמבוררים זה מזה ונעשה את כל שלושת החלקים המבוררים שהוזכרו, לדבר הזה גופא חלה ההתנגדות של יון, מציאות ההתנגדות של יון היא שהם כולאים את הדברים זה עם זה, כלומר מחברים אותם יחד מצרפים אותם גם יחד באופן שלא ניתן בהם עומק נקודת הבירור.

ב' הכוחות שבפה - דיבור ואכילה

ובחדות יותר, כידוע עד מאד יש באדם ד' מערכות בגלגולת שבו, עינים ואזנים חוטם ופה, אלא הם הנקבים שנמצאים בגולגולת שבאדם, ובכל אחד מהם יש מציאות של חוש, העין לראות, האוזן לשמוע והחוטם להריח.

אבל בפה יש בו שני דברים ביחד, מצד אחד יש בפה את מציאות הדבר היוצא מבפנים לחוץ שזה השמעת קול האדם' קול, דיבור - אבל מאידך יש במציאות הפה תכונה נוספת - ובעומק תכונה הפוכה, מבחוץ פנימה - שזה המאכל שנכנס לתוך גופו של האדם, ובזה שונה הפה משאר הנקבים שנמצאים באדם - עינים אזנים וחוטם.

ולפי"ז בהבנה הבהירה, ידועים עד מאד דבר רבותינו לגבי מה שנאמר בקרא "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם", כלומר שכאשר הנפש ניזונית מן המזון, אז כפשוטו כשהאדם אוכל מאכל הרי הוא ניזון מהחטים, אבל כמו שאומרים רבותינו - לא מהחיטים הוא ניזון - זהו הגוף שהניזון מן החטים - אבל עיקר מאכלו בבחינת "צדיק אוכל לשובע נפשו" 'נפשו' דייקא, האכילה שלו היא במדרגת "מוצא פי ה'" - דבר ה' הנמצא במאכל שהוא המקיים את המאכל כמו שהאריך הבעל שם ועוד, מכח כך הנפש ניזונית כאשר היא אוכלת את המאכל.

ההבדלה שבין הקנה לושט שבאכילה ושורש צירופם

וגדר הדבר - שהרי כמו שהוזכר בפה יש שני חלקים יש את מציאות האכילה ויש את מציאות הדיבור, אז כפשוטו יש כאן 'פליגין', שתי דברים נפרדים זה מזה, ויתר על כן שהרי לדינא זה 'פליגין', שהרי 'אין מסיחין בשעת הסעודה', כלומר שבשעה שהאדם אוכל נצרך שלא יהא דיבור, ואם הוא מדבר איננו יכול לאכול, "שמא יקדים קנה לושט", כלומר שהדיבור הוא החלק השייך לקנה והושט הוא החלק השייך למציאות האכילה והם נבדלים זה מזה.

אבל בעומק, זה שהם נבדלים זה מזה זהו משורש הושט שהוא מלשון שטות שהש'ט' שבושט זה שורש המילה שטות, "אין אדם חוטא אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות". וא"כ כאשר מתגלה המציאות של האכילה רק מצד מציאות הושט כשלעצמה, הושט לעצמה היא שורש מציאות הקלקול שבאכילה, [ובדקות זה סעודת ושתי שהוא מאותו לשון שם כמובן זה בת' אבל השורש הוא אחד מצד אותיות הלשון דטלנ"ת], אבל מכל מקום כאשר האכילה חלה מכח של ווט כשלעצמו, אכילה של ווט לעצמו היא אכילה דקלקול, היא אכילה במערכת של שטות, "אין אדם חוטא אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות" וזה מה שנאמר במן (במדבר י"א, ח') "שטו העם ולקטו וטחנו" וגו' מצד המקלקלים שבמן, שהאכילה אצלם לא היה באופן של לחם הנבלע באיברים מצד עצם מדרגתו של המן אלא מצד אכילה של שטות, זה ל' 'שטו' וכמו הלשון שנאמר בשטן "משוט בארץ באתי" וכן ע"ז הדרך.

אבל כאשר האכילה היא אכילה נכונה, אכילה מתוקנת בבחינת "לא הלחם לבדו יחיה האדם" - אכילה של ווט-שטות, אלא "על פי מוצא ה' יחיה האדם" כלומר שמה שהוא אוכל, הוא אוכל את דבר ה' שבתוך אותו מאכל, וכשהוא אוכל את דבר ה' שמונח בדבר נמצא שהוא מעורר כאן את הקנה, הוא מעורר כאן את כח הקול, והרי שבעומק בכל אכילה יש גם את כח הדיבור בהבלעה.

עומק הגילוי של "שמא יקדים קנה לושט"

ובדקות - זה העומק של "אין מסיחין בשעת הסעודה שמא יקדים קנה לושט", אז כפשוטו וודאי - זה סכנה, אבל בעומק יותר ה"שמא יקדים קנה לושט" הוא מכח כך שאם הוא ידבר בשעת אכילה א"כ הוא מסתיר את הקול הפנימי וכדוגמא מה שהגמ' אומרת שלא נשמע קול גלגל חמה מפני קול המונה של רומי, כלומר קול חיצוני מעלים את הקול הפנימי, ומעין כך כאשר האדם ידבר בשעת הסעודה הרי שהוא מסתיר את הדבר ה' שנמצא בתוך המאכל' זה עומק מה שמתגלה ב"שמא יקדים קנה לושט".

נחד ונאמר, מצד התפיסה החיצונית של "שמא יקדים קנה לושט", הרי כמו שנאמר בדן הסיבה שהוא צריך להסב בצד שמאל ואינו מסב בצד ימין כי בצד ימין יש את הקנה והוא ינטה למקום הקנה' וכמו שכבר דנו הפוסקים מה קורה יעשה מי שהוא אטר לאיזה צד הוא יסב - אבל מ"מ ההגדרה השורשית א"כ, שהאדם כאשר הוא אוכל באופן של בן חורין הוא מסב לצד שמאל, נמצא שזה אכילה מצד שמאל, והדוגמא הבהירה לכך שהרי שורש האכילה שבמדרגת אכילה נאמר בפסח ששם תיקון הפה - פה-סח, אבל התיקון של הפה איננו שלם שם, אוכלים פסח מצה ומרור, אין אכילה שלימה ולכן ההסבה היא הסבה בצד שמאל.

אבל כאשר מתגלה המדרגה של מתן תורה - לא מדרגת ליל פסח אלא מדרגה של מתן תורה, מתגלה ה'אנכי ה' אלקיך', מתגלים עשרת הדברות, מתגלה ה"בדבר ה' שמים נעשו" אז מתגלה "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה'", משא"כ בפסח שעדיין לא היה גילוי של

מן, וק"ו שלא היה גילוי של מתן תורה, אבל אחרי מדרגת ליל הסדר מתגלה המדרגה העליונה יותר של אכילת המן, לחם הנבלע באיברים, [אמנם הם טעמו טעם מן בלחם שהוציאו ממצרים, אבל הוא לא היה במדרגת מן-] וא"כ האכילה הזו היא עדיין בגדר הסיבה, שמסיבין לצד שמאל והאכילה היא אכילה של וטט' אלא שזה גופא התיקון בליל פסח מיניה וביה, תיקון של הוטט ע"י אכילה דתיקון.

אבל מצד המהלך העליון יותר, האכילה שייכת למדרגת אכילת הימין, היא שייכת למדרגת האכילה מצד הקנה - היא אכילה ששייכת למדרגה שהדבור וכח האכילה מצטרפים יחד אהדדי, אבל עוד פעם כמו שחודד, לא מצד כח הדיבור של הגברא, שעל כח הדיבור שבאדם נאמר 'אין משיחין בשעת הסעודה' אלא דייקא כח הדיבור שמתגלה באכילה הוא העומק של ה"דבר ה"י".

עומק הדברי תורה שנאמרים על השולחן

והרי זה מה שנאמר לדינא שבכל סעודה צריך שיהא בה דברי תורה כי אם לא כן, הרי זה זבחי מתים, כמו שאומרים חז"ל על שולחן שלא נאמרו עליו דברי תורה שהוא זבחי מתים, ועומק הדברי תורה שנאמרים - זה פשוט וברור לכל בר-דעת - כפשוטו, הוא יכול לעסוק בהלכות הסעודה או בד"ת הכלליים שהוא עוסק בהם, אבל בעומק, באיזה ד"ת הוא עוסק? אם הוא זך ונקי - מכוונים אותו, או שהוא מכוון מצד עצמו במדרגתו שהוא עוסק בדברי תורה ששייכים למאכל עצמו שהוא אוכל, זה גופא הדברי תורה שבהם הוא עוסק, ומצד כך הוא מקשר את המאכל למדרגת הדיבור של הדברי תורה שאליהם אותו מאכל נקשר' לא רק לכללות מציאות הדיבור אלא הוא נקשר בפרטות באכילה שהוא אוכל, לדברי תורה ששייכים לאותו חלק של האכילה הזו זה גופא עומק הד"ת שנאמרים.

'טוב תורה עם דרך ארץ' - התורה שבנעשיית האוכל

ובדקות, הרי 'טוב תורה עם דרך ארץ' שגיגת שניהם משכחת עוון, וכידוע מאד מה שאומר ר' חיים וואלוז'ינר שאין כוונת הדבר רק שהוא קובע עתים לתורה שעל זה נאמר טוב תורה עם דרך ארץ שגיגת שניהם משכחת עוון, אלא כוונת הדבר שבשעת הדרך ארץ עצמו הוא עוסק בדברי תורה, כלומר, שלפ"י? כפשוטו ממש - "טוב תורה עם דרך ארץ" שבשעת הדרך ארץ עצמו יש תורה, אבל מה העומק שמונח בדברים? - הרי מהיכן האדם אוכל, מכח "בבוקר זרע את זרעך" ולאחר מכן הוא קוצר את מה שהוא קוצר, ואוכל' "ואכלת ושבעת וברכת", אבל כאשר הוא עוסק בדברי תורה בשעת הדרך ארץ, א"כ אין כאן רק מציאות של אוכל כפשוטו, אלא נחקק ומתגלה הדברי תורה בשעת עשיית האוכל' האכילה שנעשית בתיקון היא שבשעת האכילה הוא מדבר דברי תורה על השולחן, אבל השורש של אותו מציאות של הדבר שהוא אוכל, הוא גופא נעשה מכח 'טוב תורה עם דרך ארץ' שגיגת שניהם משכחת עוון, זה עומק הדברי תורה שמתגלה בשעת עשיית המאכל.

מה שנאמר בגמ' בברכות "אפשר אדם חורש בשעת חרישה זורע בשעת זריעה וכו' תורה מה תהא עליה" בעומק הרי אלו הם דברי רבי שמעון בר יוחאי שזהו שיטתו, אבל לשיטת רבי ישמעאל שיש זמן זריעה וזמן חרישה, אבל גם בזמן זריעה ובזמן חרישה - טוב תורה עם דרך ארץ שגיגת

שניהם משכחת עוון" היא משכחת את הושט שיש בו צד של שטות כמו שנתבאר, והוא מצרף לו את מדרגת הקנה ועל ידי כן האוכל שהוא אוכל יש לו את מהלכי התיקון כמו שנתבאר.

מדרגת ברכת המזון

ובדקות - ברור הדבר - על זה נאמר "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך", שזה המצות עשה דאורייתא שכאשר האדם אוכל בשיעור אכילה דאורייתא, הוא מתחייב בברכת המזון' וכוונת הדבר לפי ההגדרה שנתבאה השתא, עד כמה שהוא אוכל מאכל כשעלצמו, א"כ זה שייך לכח האכילה שבפה, אבל מכח כך שיש ברכה לאחריה דאורייתא - הוא מעלה את כל מה שהוא אכל למדרגת הדיבור, זה עומק המצוה דאורייתא של 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך' - כי בארץ ישראל 'אורא דארץ ישראל מחכים' וא"כ, מתגלה הדבר שכל הפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל זה מחמת שאור החכמה ואור התורה - "אורייתא מחכמה נפקת" - מאיר בתוך הפירות עצמם, וזהו שבחה של ארץ ישראל שמוציאה את הפירות הללו שנשתבחה בהם ארץ ישראל ודייקא ישראל - 'לי ראש' שזה מדרגת המוחין, זה עומק ה'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך'.

ומצד כך, אם אנחנו מציירים את הדבר בצורה בהירה:

- בשעה שעושים את אותו מאכל שזה ה'חורש בשעת חרישה זרע בשעת זריעה' יש את ה'טוב תורה עם דרך ארץ' שיש תורה בתוך העשייה.

- בשעת האכילה עצמה שעל השולחן הזה הוא עוסק בתורה.

- ולאחריה, "וברכת את ה' אלקיך".

והרי שהדבר עטוף - ראשיתו אמצעיתו ואחריתו - שהאכילה עטופה במדרגת הדיבור, זו מדרגה של אכילה דתיקון בכל שלביה' זהו מדרגת אכילתן של תלמידי חכם, שהרי עם הארץ אסור לו לאכול בשר כדברי הגמ' הידועים בפסחים בדף מ"ט, אבל תלמיד חכם כאשר הוא אוכל בשר, היינו שהוא אוכל את האכילה באופן שכולו דברי תורה, זה ההגדרה הכוללת שנקראת אכילתו של תלמיד חכם, וכע"ז נאמר 'הרוצה לנסך יין ע"ג המזבח ימלא גרונו של תלמידי חכמים יין' וכן ע"ז הדרך.

התנגדות יון למזבח - לאור המולבש בכלי

אבל לפי"ז - לעינא דידן השתא להבין את מהלכי ההתנגדות של יון, הרי יון התנגדו לכח ההארה של התורה, יון רצו 'להעבירם מחוקי רצונך' ו-'להשכיחם תורתך', הם באים להשכיח את מציאות התורה, אז כפשוטו וודאי, מה שהם משכיחים את התורה זה ההתנגדות למנורה - 'טמאו כל השמנים'.

אבל בעומק יותר, הם לא משכיחים רק את התורה כפשוטו שזה שייך למדרגת המנורה, אלא הם משכיחים את ה'טוב תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון', את האור המתגלה במזבח שהוא מקום של אכילתו של גבוה, שם יש השכחה מצד מציאותם של יון' זה ההתנגדות של יון באור והכלי של האכילה שמתגלה במזבח ששקצום יוונים, המזבח ששקצום יוונים זהו ה'חכמה תתאה' ה'חכמה עילאה' זהו חכמה מופשטת, חכמה כשלעצמ שזהו ה'תורה קדמה לעולם' זהו

ה'חכמה עילאה' בהגדרה הכוללת, אבל 'חכמה תתאה' הגדרתה החכמה המתלבשת במציאות החומר שיורדת למציאות עשיית החומר.

בהגדרה הכוללת כידוע עד מאד, חכמה של יון זה חכמת הגוף אבל בהגדרה היותר מדוקדקת בערכין של מה שהוזכר השתא - המקביל אליה בחכמה של תורה הקדושה זוהי הבחינה של 'טוב תורה עם דרך ארץ' שיגיעת שניהם משכחת עון, שזה עומק הדברי תורה המתגלים במציאות החומר, והכח הזה מתגלה במדרגה של מזבח ששם נעשה האכילה שבו מכח מדרגה של תורה. ובעומק, יש במזבח את מדרגת התורה של 'טוב תורה עם דרך ארץ', ויש שמה את מדרגת התפילה - כעין מדרגת הברכה של ברכהמ"ז - שזה היה שירת הלויים שהיו מנגנים על הקרבנות כאשר היו מקריבים קרבנות, 'וישראל במעמדם' שזהו תפילתם כמו שמרחיב הגר"א, והרי שבכל קרבן וקרבן היה גם את כח התפילה - השירה שמתגלה מכח ליום ומכח ישראל' זה העומק העבודה שמתגלה במציאות של מזבח ולזה נתגדו בעומק, היוונים. וא"כ כשהוזכר מדרגת האוכל שהוא מדרגה של אור וכלי, זה האור שמולבש בכלי - שרואים כלי ולא רואים אור.

קומת ההתנגדות דיון בג' מדרגות הכלים

ונחדד את ההגדרה הזו - יש מהלכי אור כפשוטו שזה מדרגת ארון ושמה הכלי הוא בטל' 'מקום ארון אינו מן המדה' וכמו שהורחב לעיל שהכלי שם בטל' המקום בטל והארון עצמו בטל' 'מקום כפורת אינו מן המדה', כלומר, הכל נמצא שם במהלכי ביטול של כלים הן המקום עצמו והן הארון עצמו בעומק, הוא במהלכי ביטול כפי שחודד לעיל.

יש מקום שנגלה אור וכלי שזהו מה שמתגלה במקום המנורה, במנורה יש את המנורה עצמה שהיא כלי שהאור הרי לא דולק שם כסדר וא"כ ברור שאין גילוי רק של אור אלא יש גם גילוי של כלי, שמצות המנורה היא להדליק אותה בערב, זה מציאות הגילוי שמתגלה במדרגת המנורה - אור וכלי.

המהלך התחתון הוא האור המולבש בכלי ונעלם בכלי כדוגמת נשמה הנמצאת בגוף והנשמה נסתרת ונעלמת בתוך פנימיות הגוף, ולעין הרואה - מה שרואה העין הגשמית - כשהיא רואה בהמה, וכשהיא רואה גוי, נראה לה תנועתם זהה או קרוב לזהה כי לא ניכר פנימיות הדבר במקור חיותו 'הנפש חיה' דבהמה' הנפש דעכו"ם או החלק אלוך ממעל שנמצא בישראל לא נראים בחיצוניות, ובחיצוניות נראית רק מציאות הגוף' זה נקרא מדרגת מזבח.

זה הרי אומרת הגמ' שאלמלי ידעו אומות העולם מה שמזבח עושה וודאי שהם לא היו מחריבים אותו ויתר על כן היו שומרים עליו וכו', כלומר שיעקר מדרגתם של אומות העולם היא מדרגת מזבח כי אין אצלם גילוי של אור וכלי אלא כל הגילוי אצלם הוא שהאור מתלבש במציאות הכלי, נעלם בתוך מציאות הכלי ומכוסה בתוכו, זוהי מדרגת המזבח.

וא"כ קומת ההתנגדות של היוונים, הם התנגדו מהשורש של הארון, אבל בבית שני כבר לא היו יכולים להתנגד לארון לגמרי כיון שהיוונים היו בבית שני, והרי לא היה כבר הארון, וכמו שאומרת הגמ' ביומא בדף נ"ד שלחד מ"ד נגז הארון במקומו ולחד מ"ד גלה לרומי [- שורש יון], אבל מציאות הדבר שאין ארון ולכן לא נתגלה ההתנגדות של יון בעיקר כלפי הארון עצמו - אבל ברור שבשורש זה מקום ההתנגדות.

ובעומק, מה שבבית שני אין מציאות של ארון זה מחמת שהבית עתיד להיות נשלט ק"פ שנה ע"י היונים, ובמעמקים, לכן נעלם מציאות הארון.

ולכן עיקר ההתנגדות בפועל התגלה במנורה - 'טמאו כל השמנים', וההתפשטות של ההתנגדות מתגלה במדרגת המזבח ששם זה הלבשה של האור בפועל במציאות הכלי.

אלו הם ג' המדרגות שהוזכרו:

א. אור מופשט, ארון - אור נ'.

ב. מנורה בבחינת אור ונר שמחברים יחד אהדדי האור והכלי.

ג. מדרגת מזבח שמציאות האור נעלמת בתוך מציאות הכלי.

זה סדר ההתנגדות שבקומתם של יונים כמו שנתבאר.

ולפי"ז בהבנה בהירה - כאשר נעשה הנס ובמקום יום אחד זה דלק שמונה ימים' הנס נעשה במנורה, אבל כיון שנתבאר ששורש ההתנגדות בפועל אף שהיא מתחילה במנורה אבל היא מתפשטת למקום של מזבח' וזה הרי הסדר כמובן, שהטיפה ראשונה שבשמן היא שייכת למנורה ומטיפה שניה ואילך זה שייך כבר למנחות, שזה גם כן בגדרי אכילה דאכילת גבוה.

'חתום בחותמו של כה"ג' - היפך פתח דקלקול

אבל ביתר חידוד, מה שנעשה כח הנס שמצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול, כלומר שהיפך מציאות מקום הפתח מצאו את הפך שהיה סתום - 'חתום בחותמו של כהן גדול', דבר פתוח הוא היפך המציאות של דבר החתום' וזהו הלשון פתח פתח מדרגת הפה - וא"כ כאשר מצאו שמן שחתום בחותמו של כהן גדול כלומר שהתגלה שהמציאות היא לא בבחינת 'פתח פתוח מצאתי' אלא 'פתח סתום מצאתי', דבר נעלם ונסתר, וכמובן מצד הקלקול אחד מהגזירות של היונים היה שבתולה הנישאת תבעל להגמון תחילה' יש את עצם הדבר ב'תבעל להגמון תחילה' אבל מוכח כאן בנקודת הדבר שלעולם בעלה אינו מוצא אותה סתומה אלא הוא מוצא אותה במציאות של פתוחה - שזה הרי הסוגיא בתחילת כתובות של 'פתח פתוח מצאתי', זה עומק הגזירה שהכל יהיה במציאות של פתוח, אבל לא מצד התיקון בבחינת 'ושאינו יודע לשאול את פתח לו' שזהו הפתח של מציאות החכמה אלא פתח דקלקול.

אבל כאשר נעשה מציאות הנס ומצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כה"ג, חתום - סתום, כלומר שנתגלה השורש של מציאות הדבר.

מדרגת 'שתים זו דיברתי' של האדם

ולהבין עמוק מאוד - במדרגת מתן תורה נאמר 'אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום', אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי, מה העומק של 'שתים זו שמעתי' - כשהאדם מדבר א"כ הוא מדבר מאותו פה שיש בו גם את מציאות האכילה וגם את מציאות הדיבור, אלא שבפועל בשעה שהוא אוכל הוא לא מדבר ובשעה שהוא מדבר הוא לא אוכל, אבל הכח של הפה שממנו יוצא הדיבור הוא פה שיש בו שני כוחות גם כח של אכילה וגם כח של דיבור, ולכן הדיבור שלו הוא במדרגת 'שתים זו דיברתי' ולכן גם שמיעת האוזן שלו היא 'שתים זו שמעתי'.

אבל במדרגת דיבורו של מקום כביכול, כשהקדוש ברוך הוא מדבר את עשרת הדיברות' הוא המדבר בה"א הידיעה' בדיבור העליון אין שם את חלוקת הדבר שיש אופן של אכילה לעצמו ויש

אופן של דיבור' והרי זה מדרגת לעתיד לבוא שלא נתאוו החכמים לעתיד לבוא שיהיו אוכלים ושותים אלא דייקא בחינת האכילה דלעתיד לבוא היא 'לכו לחמו בלחמי ושתו בין מסכתי', כלומר שהאכילה היא אכילתה של תורה.

עומק הדבר שכח האכילה מתגלה באכילתה של תורה זה לא רק שאין חומריות - שוודאי שזה כך - אלא עומק האכילה שהיא אכילה של תורה שמצד כך הכח של הדיבור והכח של האכילה הוא היינו הך' הוא אותו דבר גופא.

אכילת המן - שורש צירוף הדיבור והאכילה

זה נקרא 'לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן', כלומר המן שמגיע מזיו ההארה של התורה האכילה היא ממקום של גבוה - ולכן הוא נבלע באיברים, הוא לא כלאים, הוא לא תערובת' אין לו מציאות של בורר שנצרך לברר בו כמו שהוזכר לגבי כל אכילה בראשית הדברים. זהו כח מדרגת מתן תורה של 'אחת דבר אלקים', מכח ה'אחת דבר אלקים' מהמקום הזה תורה ניתנה לאוכלי המן כלומר שמקור האכילה ומקום הדיבור מושרשים באותו מקום והם הפכים להיות שורש אחד.

ובעומק זהו שורש יצירת האדם שנאמר בו "ואד יעלה מן הארץ" לצורת יצירת האדם, אד ראשי תיבות אכילה דיבור, שמתגלה בשורש יצירת האדם הצירוף של שניהם גם יחד, זה שורש האכילה שנקראת אכילה של גבוה.

מדגת אכילה דמנורה שמתפשט לאכילת מזבח

ולפיכך כאשר מתגלה שורש הדבר שמוצאים פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול ונעשה הנס והוא דלק שמונה ימים, כלומר שמאיר התפיסה שהכל חוזר לאחד והוא לא נפרד. זה נקרא אכל דתיקון שהוא אותיות כל - א' א' - כל, כלומר ששורש ההיפרדות של כל דבר זה מכח שהוא מציאות של שנים אבל כשמתגלה האכילה דתיקון שהיא השורש של האכילה העליונה' לא רק אכילה במדרגת מזבח ששם יש את ג' חלקי האכילות שנתבארו ולמטה מכך האכילה של ברור טוב ורע באכילת כהנים ובאכילת הבעלים של הקרבן.

אלא מתגלה השורש של אכילת המזבח מכח מדרגת אכילת המנורה ששם האכילה היא בבחינת "אש אוכלה אש" אכילה עליונה, שם במדרגה העליונה של האכילה - להבין עמוק - כאשר יש שמן זית זך היינו שאין לו את העכירות של העביות, כלומר שאין לו את הפסולת' זהו הדין 'טיפה ראשונה למנורה', בטיפה ראשונה מתגלה בה ה'אחת', ומתגלה בו מציאות ה'אחת' שהאכילה והדיבור הוא מאותה מדרגה גופא, זה עומק נקודת החיבור שמתגלה מכח הארתה של מדרגת התורה, היפך המציאות של יון כמו שנתבאר כח התנגדותם.

כשההארה הזו מאירה לאחר מכן גם הטיפה שניה שמתפשט ממנה למנחות שהוא אכילת מזבח, זה לא מדין טיפה שניה כפשוטו אלא זה שניה במדרגה שהיא מצטרפת ל'אחד' שהאכילה והדיבור נמצאים שניהם באותו מדרגה באותו שורש של כח עליון, זה עומק נקודת אחדותם שמתגלה מכח 'הנרות הללו'.

עומק השימוש בשמן להדלקה ולאכילה

הרי כמו שמבואר בפוסקים יש מנהג ישראל שנהגו לאכול בחנוכה מאכלים טובלים בשמן, וודאי - נאמרו בזה טעמים, אבל הטעם להמתבאר, הוא ברור מאד, השמן שמצאו הוא שמן ששייך כפשוטו לחלק של ההדלקה של המנורה בבחינת "פתח פיך ויאירו דבריך", שזה מדרגת המנורה. אבל כאשר זה מתברר שעומק הנס נעשה גם ביחס למזבח כלומר שהכח השני של השמן שהולך למנחות הוא מצורף למדרגת ה'אחד', זה העומק שמשמשים בשמן גם להדלקה וגם לאכילה' גם ל'פתח פיך ויאירו דבריך' בבחינת חכמה שפותחת, שזהו ה'ראשית חכמה' מקום הפתיחה, אבל היא מצטרפת למדרגת האכילה שיצטרפו גם יחד' מאותו מקום שמאירים את הדברים שבדיבור, מאותו מקום מאירים את מציאות האכילה, זה עומק נקודת ההצלה שהתגלה במעמקי הגאולה מקומתם של יון, מגזירת יון.

כשהאור הזה מאיר והוא מאיר בשלימות זה נקרא 'אור הגנוז', כלומר מה שאור שאינו גנוז הוא מתפצל כדוגמת חמה זורחת שההארה שלה מתפצלת, אבל ההגדרה של אור הגנוז היינו שאין לו התפצלות, הוא רק 'אחד', ו'אחד' הרי נעלם בעלמא דידן' זה נקרא שהוא אור הגנוז.

אבל כשמאיר בחנוכה אור הגנוז כלומר, מאיר האור של ה'אחד', מאיר האור של הדיבור והאכילה שמצטרפים גם יחד אהדדי.

זה נקרא משיח, משיח הוא מלשון 'משיח לפי תומו' ומלשון 'בשמן משחתי', כלומר זה השמן שמצרף את מדרגת הדיבור ואת מדרגת האכילה שמתגלה בחנוכה.

זה עומק של ההארה בבחינת כח ה'אחד', 'מצאו פך שמן אחד' - 'טיפה ראשונה', האכילה והדיבור שווים יחד אהדדי זהו שלימות האור דגילוי דלעתיד לבוא, אור הגנוז.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי
והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה
למספר הפקס
03-548-0529

לביורורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588
פקס 03-548-05294
ת.ד. 16452 ירושלים 9116302
bilvavi231@gmail.com

שיעורי מורינו הרב שליט"א
מופיעים ב"קול הלשון"
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231